

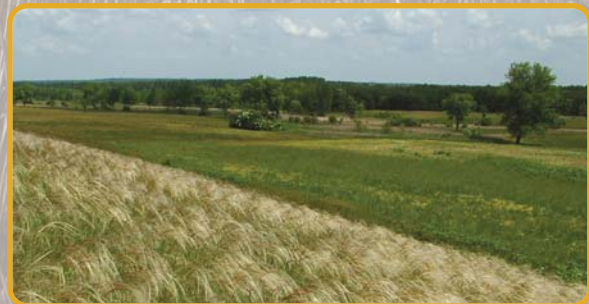
A Natura 2000 hálózat kötelezettséget ró az országra, de lehetőséget, támogatást is jelent

A természeti erőforrások olyan közjavak, amelyek megőrzését, kezelését egy államszövetség nem bízhatja a változóknak tagországi politikákra. A Natura 2000 területek kijelölése és az uniós irányelvek nemzeti jogszabályokba való átültetése ezért valamennyi EU-tagállamban a csatlakozás feltétele volt. A Natura 2000 területek kezelését, fenntartását a tagországok saját eszközeikkel végezhetik, azonban a területek állapotáról, a jelölőfajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetéről rendszeresen be kell számolniuk. A Natura 2000 hálózat céljainak megvalósítását, vagyis a fajok és élőhelyek megőrzését elősegítő, természetkímélő gazdálkodási, földhasználati gyakorlatok fenntartását, illetve kialakítását az Európai Unió különféle mező- és erdőgazdálkodási támogatásokkal, pályázati lehetőségekkel segíti elő.

Európa természeti tőkéjének megőrzése mindannyiunk közös érdeke és felelőssége

Az élő környezet biztosítja számunkra az ivóvizet, az élelmet termő talajt, a tiszta levegőt, az elviselhető hőmérsékletet: az emberi élet alapvető feltételeit és szükségleteit. Ezek az ún. *ökoszisztéma szolgáltatások*, amelyeket az élő rendszerek – ha megőrizük viszonylagos sértetlenségüket – napról napra, teljesen ingyenesen biztosítanak számunkra. Az ökológiai rendszerek elemeinek és működésének fenntartása tehát – túl az erkölcsi, esztétikai megfontolásokon – a szó szoros értelmében *ésszerű önvédelem*. A növekvő népesség és fogyasztási igények következtében évtizedek óta zajlik a természet nyújtotta javak és szolgáltatások, a *természeti tőke* túlzott használata. A túlzott használat gyorsuló ütemben fogyasztja a természeti tőkét, romlik az ökológiai szolgáltatások minősége, a rendszerek egyre sérülékenyebbekké válnak: alkalmazkodó képességük, *rezilienciájuk* csökken.

Az ember szerves része ezeknek a rendszereknek, és az *eltűnő biológiai sokféleség legnagyobb vesztesei mi vagyunk* (a rendszer hosszabb távon kiheveri). A Natura 2000 hálózat felállításával és működtetésével az Európai Unió országai ennek a világméretű kihívásnak próbálnak megfelelni.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) segíti a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos hazai és nemzetközi munkát

Az MME élőhely-megőrzési tevékenysége jórészt a Natura 2000 területekre, különösen a madárvédelmi területekre irányul. A hazai különleges madárvédelmi területek az MME nemzetközi anyaszervezete, a BirdLife International Fontos Madárélelőhelyek (Important Bird Area – IBA) programja alapján kerültek kijelölésre. A Fontos Madárélelőhelyek kutatása, monitorozása és védelme mellett az MME a Natura 2000 fenntartási tervek készítésében is részt vesz, valamint üzemelteti a hazai Natura 2000 honlapot (natura.2000.hu).

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

1121 Budapest, Költő u. 21., e-mail: mme@mme.hu
telefon: 06 1 275 6247

www.mme.hu

Hazánk madárvédelmét támogathatja adományával és adójának 1%-ával!

Bankszámlaszámunk: 11712004-20011215

Adószámunk: 19001243-2-43

hívhat vonal 1 3 6 0 0 / 4 0

Ungarische Eidgenossenschaft
Eidgenössische Eidgenossenschaft
Confederaziun Svizra
Confederaziun Svizra

Svájci Hozzájárulás

A projekt a Svájci-Magyar Együttműködési Program társfinanszírozásával valósult meg.

MAGYAR MADÁRTANI ÉS
TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET
„40 éve a természet szolgálatában”

Díőhéjban a
NATURA 2000
hálózatról

A természet legyen veled!

A Natura 2000 hálózat az Európai Unió természetvédelmi politikájának alappillére

A Natura 2000 hálózat célja, hogy hozzájáruljon Európa legértékesebb és leginkább veszélyeztetett állat- és növényfajainak, valamint élőhelyeinek hosszú távú fennmaradásához. A Natura 2000 hálózat ugyanakkor nem rezervátumok szigorú rendszere, ahonnan a természet zavartalansága érdekében mindenfajta emberi tevékenységet igyekeznek kizárni. Jóllehet, a hálózat részét képezik az eddigi védett természeti területek is, magas az olyan, sokszor magántulajdonban lévő területek aránya, amelyeken évszázadok óta gazdálkodás zajlik. A cél a természetkímélő, ugyanakkor gazdasági szempontból is életképes területhasználat fenntartása, kialakítása – olyan kompromisszum megtalálása, amelyben az ember és a természet is jól jár.

A Natura 2000 hálózat különleges madárvédelmi és természetmegőrzési területek rendszere

A Natura 2000 hálózat jogi alapját az EU tagországaiban a madárvédelmi irányelv és az élőhelyvédelmi irányelv alkotják – ezekből vezették le valamennyi országban a nemzeti szintű jogszabályokat. Az irányelvek sorolják fel azokat a ritka vagy veszélyeztetett közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű állat- és növényfajokat, valamint élőhelytípusokat, melyek megőrzése érdekében ún. különleges madárvédelmi, valamint különleges és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területeket kell kijelölni és fenntartani. A Natura 2000 hálózat szűkebben vett célja a mellékletekben szereplő jelölő fajok és élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, helyreállítása, ami végső soron az erdők, gyepek, mezőgazdasági területek, vizes élőhelyek természetességének megőrzését, helyreállítását, fejlesztését jelenti.

Magyarországon minden ötödik négyzetméter Natura 2000 terület

Magyarországon a Natura 2000 területek kijelölése lezárult. A teljes hazai Natura 2000 hálózat az ország területének 21,4%-át fedi le, ezzel az Európai Unió középmeznyében helyezkedünk el (az átlag 18%, a legnagyobb arány 35%), ez az érték azonban még mindig alacsonyabb, mint a környező, jó természeti állapotú tagországok által kijelölt arány. Hazánkban összesen 525 kisebb-nagyobb Natura 2000 terület található, ebből 479 természetmegőrzési és 56 madárvédelmi terület. A hazai Natura 2000 területek aránya azonban még mindig alacsonyabb, mint a környező, jó természeti állapotú tagországok által kijelölt arány. Legkisebbek a néhány hektáros gyepfoltok, de olyan méretű területek is a hálózat részét képezik, mint a Mátra vagy a Balaton. Összességében az erdők területi aránya a legnagyobb, utána a szántók és a gyepterületek, majd egyéb élőhelyek következnek. A határ menti területek legtöbbször a szomszéd tagországokban folytatódnak, hiszen az országhatárok nem mindig esnek egybe a természetföldrajzi határokkal. A hasonló ökológiai adottságok alapján Európában is elkülöníthetők ún. életföldrajzi régiók. A Kárpát-medence, és benne Magyarország is, egyedülálló állat- és növényvilága miatt külön egységbe, a Pannon életföldrajzi régióba tartozik.

A földhasználók és a természetvédelmi együttműködése fontos a Natura 2000 hálózat sikere szempontjából

A szigorú oltalom alatt álló területek: nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek fenntartása ömagában nem jelent megoldást a vadonélő fajok és természetes élőhelyek Európa-szerte tapasztalható drámai fogyatkozásának megállítására. A Natura 2000 hálózat a védett „szigeteket” a köztük lévő erdőkkel, agrártájakkal, nagy kiterjedésű, összefüggő, az élőlények számára átjárható ökológiai hálózattá kapcsolja össze. A Natura 2000 területek nagy része művelés alatt áll, illetve magántulajdonban van; itt a természetvédelem legfontosabb szövetségesei a természetkímélő gazdálkodást folytató erdő- és mezőgazdák, a vadgazdálkodók, és a halastavak üzemeltetői. A Natura 2000 hálózat célja a gazdálkodók, földtulajdonosok bevonása a természeti területek fenntartásába: a természetvédelmi célkitűzéseknek a gazdálkodás segítségével kell megvalósulniuk. Az egyes területek ezen legfontosabb célkitűzéseit és az ehhez kapcsolódó kezelési javaslatokat az ún. Natura 2000 fenntartási tervek tartalmazzák, melyek a természetvédelem és a földhasználók közös munkája nyomán készülnek.

